

---

1. tillæg til miljøgodkendelse til kvægproduktionen på Rødmevej 23, 5771 Stenstrup

Godkendelsen omfatter:	Ændringer i husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer
Adresse:	Rødmevej 23, 5771 Stenstrup
Godkendelsen er meddelt til:	I/S Rødme Nygaard, Rødmevej 23, 5771 Stenstrup
Grundejer:	I/S Rødme Nygaard, Rødmevej 23, 5771 Stenstrup
CVR/P:	29499594
CHR nr.:	18601
Konsulent for ansøger:	Anne Sloth / Centrovic
Godkendelse udarbejdet af:	Lene Jultved / Svendborg Kommune
Journal nr.	14/31628

Februar 2015

Natur og Klima

I/S Rødme Nygaard
Rødmevej 23
5771 Stenstrup

rodme-nygaard@mail.dk

Kultur, Erhverv og Udvikling
Erhverv, Bolig og Natur
Natur og Klima
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Tlf. 62 23 30 00

kulturogplan@svendborg.dk
www.svendborg.dk

Tillægsgodkendelsen omfatter alene den ansøgte ændring i udbringningsarealer som følge af nye arealer der ønskes anvendt. Antallet af dyr og sammensætning af dyreholdet ændres ikke i forhold til det, som er omfattet af miljøgodkendelse af 2. april 2012.

Tillægget er givet på de vilkår, der er angivet under "Afgørelse".

Dato: 26. februar 2015

Godkendt:

A handwritten signature in blue ink that reads "Lene Jultved".

Lene Jultved
Agronom

Annonceret den 26. februar 2015.

Klagefristen udløber den 26. marts 2015.

Revurderes inden den 26. februar 2023.

Resumé

I/S Rødme Nygaard har søgt Svendborg Kommune om godkendelse af yderligere 59,4 ha til udbringning af husdyrgødning (fra 133,4 til 192,8 ha). Der sker ingen ændringer af kvægproduktionen.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse anden gang efter Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, LBK. nr. 1486 af 4. december 2009).

Der må fremover udbringes husdyrgøning fra 327 DyrEnheder (DE), fordelt på 261,7 DE kvæggylle og 65,4 DE dybstrøelse på 192,8 ha ejede og forpagtede arealer, svarende til 1,7 DE/ha.

Ansøger skal etablere 2 % ekstra efterafgrøder på de marker der ligger i nitratfølsomme indvindingsområder, hvilket drejer sig om 94,2 ha (*mark nr. 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0, 19-0, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 28-0, 30-0, 32-0 og 33-0*) af udbringningsarealet på 192,8 ha.

Det vurderes, at ændringen ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Indholdsfortegnelse

Resumé	3
Indholdsfortegnelse	4
Indledning	5
Svendborg Kommunes afgørelse	5
<i>Lovgrundlag</i>	5
<i>Afgørelse med vilkår</i>	6
Drift af husdyrbrugets arealer	6
Sædskifte.....	6
Egenkontrol og dokumentation	6
<i>Generelle forhold</i>	7
Ændringer og udvidelser	7
Underretningspligt	7
<i>Retsbeskyttelse</i>	7
<i>Revurdering af godkendelse</i>	7
<i>Klagevejledning</i>	8
<i>Søgsmål</i>	9
Miljøteknisk redegørelse	10
Årsproduktion	10
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer</i>	11
Drift af husdyrbrugets arealer	11
Gødningsproduktion og - håndtering	13
Transport.....	13
Sædskifte.....	13
Påvirkning af naturområder.....	14
Påvirkning af søer og vandløb.....	16
Kvælstof og fosfor til fjord og hav.....	16
Påvirkning af grundvand.....	18
<i>Egenkontrol</i>	21
<i>Konklusion</i>	21
<i>Høring</i>	21
BILAG	22
Bilag 1: Kort med oversigt over marker, hvor der udbringes husdyrgødning	23
Bilag 2: Nye udbringningsarealer	24
Bilag 3. oversigt over naturområder omkring markerne.	25
Bilag 4: Samlet liste med vilkår, som er gældende for husdyrbruget og arealerne	26

Indledning

Svendborg Kommune har via Centrovic den 24. september 2015 modtaget ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse for husdyrproduktionen på Rødmevej 23, 5771 Stenstrup.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse anden gang efter Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Baggrunden for ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen er, at der er forpagtet og købt nye arealer, og at der dermed udsprede en større andel husdyrgødning på egne ejede og forpagtede arealer.

Det samlede antal dyreenheder og sammensætning af dyr ændres ikke.

Forudsætningerne for tillægsgodkendelsen er de oplysninger, ansøger har givet i forbindelse med sagen, samt beregninger i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, skema nummer 68840. Beregningerne er foretaget på baggrund af den oprindelige ansøgning, tilrettet med nye arealer. Der er foretaget supplerende beregninger i fiktivt skema nr. 73942 og 73943.

Denne tillægsgodkendelse berører kun de forhold, der ønskes ændret i forhold til den meddelte miljøgodkendelse. Den oprindelige miljøgodkendelse er derfor fortsat gældende for så vidt angår alle øvrige forhold, som ikke beskrives i denne tillægsgodkendelse.

Denne godkendelse er opdelt i 2 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for godkendelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i godkendelsen.

Derudover er der vedhæftet en række kortbilag samt et bilag med alle gældende vilkår efter meddelelse af denne tillægsgodkendelse.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Husdyrgodkendelsesloven - Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, LBK. nr. 1486 af 04/12/2009.

Husdyrholdet er på i alt 435 dyreenheder, og godkendes derfor efter § 12 i husdyrgodkendelsesloven.

Svendborg Kommune godkender og fører tilsyn med husdyrbrugets eksterne miljøforhold.

Svendborg Kommune skal i forbindelse med godkendelsen sikre, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen vha. den bedst tilgængelige teknologi (BAT). Desuden skal det sikres, at husdyrbruget kan drives på stedet, så det er foreneligt med hensynet til omgivelserne.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, BEK nr. 1280 af 08/11/2013.

Bekendtgørelsen fastsætter regler om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug efter kap. 3 i husdyrgodkendelsesloven.

Desuden sætter bekendtgørelsen bla. regler for udskiftning af udbringningsarealer og regler for revurdering af godkendelser af husdyrbrug.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., BEK nr. 853 af 30/06/2014.

Bekendtgørelserne fastsætter bla. regler om dyreenhedsberegningerne.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune meddeler hermed 1. tillæg til Miljøgodkendelse til kvægproduktion på Rødmevej 23, 5771 Stenstrup (matrikelnummer 3a m. fl. Rødme by, Stenstrup).

Godkendelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget pt. I/S Rødme Nygård v/ Torben og Søren Hansen, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse.

Det afgøres samtidig, at godkendelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget og godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra den dato, hvor godkendelsen meddeles.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Godkendelsen gives på baggrund af de oplysninger som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende nye vilkår:

Drift af husdyrbrugets arealer

37.a. Der må per planår (1/8-31/7) højst udbringes husdyrgødning fra 327 DE beregnet ud fra 261,7 DE kvæggylle og 65,4 DE dybstrøelse, svarende til 1,7 DE/ha per planår. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

Sædskifte

39.a. På mark 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0, 19-0, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 28-0, 30-0, 32-0 og 33-0 skal der etableres 2 % efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Procentsatsen skal ses i forhold til de nævnte arealer på i alt 94,2 ha. Efterafgrøderne må ikke overføres til andre bedrifter.

Egenkontrol og dokumentation

*46.a. Der skal på markerne 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0, 19-0, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 28-0, 30-0, 32-0 og 33-0 foreligge dokumentation for antal ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder.

Ansøger har søgt om, at udbringe mere husdyrgødning på egne ejede og forpagtede arealer, samt at ændre andelen af efterafgrøder på bedriftsniveau. Ændringen kan ikke vurderes adskilt fra de arealer, der hidtil er omfattet af miljøgodkendelsen. En række vilkår (vilkår nr. 37, 38, 39) fra miljøgodkendelsen fra 2. april 2012 bortfalder ved meddelelsen af denne tillægsgodkendelse. Ansøger er informeret om dette, og har frasagt sig retten til 8 års retsbeskyttelse på disse vilkår. De bortfaldne vilkår er markeret med overstregning i Bilag 4.

De samlede vilkår for bedriften, der gælder efter ændringerne, ses i bilag 4 til denne tillægsgodkendelse. Ovenstående nye vilkår er markeret med [blå skrift](#).

Det nye vilkår omkring egenkontrol er meddelt ved påbud efter husdyrgodkendelseslovens § 53 stk. 2. Det er lovmæssigt varslet overfor ansøger jf. samme lovs § 58.

Generelle forhold

Ændringer og udvidelser

Der må ikke ske ændringer eller udvidelser på husdyrbruget og de tilhørende arealer før dette er anmeldt til og eventuelt godkendt af Svendborg Kommune. Kommunen skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Underretningspligt

Den der er ansvarlig for forhold eller indretninger, som kan give anledning til væsentlig forurening eller fare herfor, har pligt til straks at underrette alarmcentralen på tlf: 112 og Svendborg Kommune tlf: 6223 3000, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor, jf. § 52 i Husdyrgodkendelsesloven.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse (jf. § 40 stk. 1 Husdyrgodkendelsesloven).

Husdyrbrugets egenkontrol er dog undtaget for retsbeskyttelsen (markeret med en *), og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn (jf. § 53 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven). Egenkontrollvilkåret (vilkår 46a) er meddelt som påbud.

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne godkendelse. Påklages godkendelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Natur- og Miljøklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Revurdering af godkendelse

Virksomhedens miljøgodkendelse skal revurderes regelmæssigt og mindst hvert 10. år, dog skal første regelmæssige revurdering ske, når der er forløbet 8 år efter at husdyrbruget første gang blev godkendt, jf. § 41, stk. 3 i Husdyrgodkendelsesloven.

Første revurdering af dette tillæg skal foretages senest d. 26. februar 2023 (8 år efter at godkendelsen er meddelt)

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, jf. § 76 i Husdyrgodkendelsesloven.

Klagen skal indgå senest 4 uger efter offentliggørelsen af godkendelsen. Du kan finde godkendelsen på Svendborg Kommunes hjemmeside www.svendborg.dk, og klagefristen er dermed d. 26. marts 2015.

En eventuel klage skal sendes via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk, eller via Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Du logger på Klageportalen med din NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du kan finde vejledning i brugen af Klageportalen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Når du klager skal du betale et gebyr på 500 kr, som du betaler med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker af blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune, som videresender anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet. Det er Natur- og Miljøklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klage over denne afgørelse har ikke opsættende virkning medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Klager over godkendelser, der indeholde vilkår efter Husdyrgodkendelseslovens § 27 stk. 1 eller stk. 2 har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Følgende personer og organisationer er klageberettigede i den aktuelle sag jf. § 84 stk. 1 og 3, § 85 stk. 1,2,3,4, § 86 stk. 1 og 2, § 87 stk. 1 og 2 i Husdyrgodkendelsesloven:

Ansøger

- I/S Rødme Nygaard, Rødmevej 23, 5771 Stenstrup, mail: rodme-nygaard@mail.dk
- Ansøgers konsulent: Anne Sloth, Centrovic, mail: asl@centrovic.dk

Ejere af forpagtet jord

- Claus Ove Albech Larsen, Rødmevej 25, 5771 Stenstrup
- Bent Møller, Alpevej 25, 5771 Stenstrup
- Søren Anker Bilde, Præstevænget 2, 5771 Stenstrup

Ejere af aftalearealer

- Klaus Christensen, Rårupvej 2, 5771 Stenstrup
- Skjoldemose Gods v/Lars Ulrich, Rødmevej 45, 5771 Stenstrup

Foreninger og organisationer

- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Friluftsrådet, v. Christian Jensen, sydfyn@friluftsradet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v. Niels Barslund, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Kopi af denne afgørelse er sendt til alle ovenstående samt til ansøgers konsulent ved Centrovic. Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening (svendborg@dof.dk) har ligeledes fået tilsendt en kopi af afgørelsen.

Søgsmål

Ønskes godkendelsen prøvet ved domstolene efter § 90 i Husdyrgodkendelsesloven, skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt eller afgjort i Natur- og Miljøklagenævnet.

Miljøteknisk redegørelse

Der er søgt om 1. tillæg til "Miljøgodkendelse af kvægproduktion på Rødmevej 23, 5771 Stenstrup" af 2. april 2012, idet nye arealer (ejede og forpagtede) ønskes anvendt som udbringningsareal, og der ønskes udbragt mere husdyrgødning på egne og forpagtede arealer i forhold til tidligere nudrift.

I denne miljøtekniske redegørelse er ændringerne vurderet af Svendborg Kommune, og vurderingen danner grundlag for de nye eller ændrede vilkår, der meddeles i tillægsgodkendelsen. Vurderingen skal belyse, hvilke miljømæssige konsekvenser de ansøgte ændringer vil kunne forventes at have på omgivelserne, og om de opfylder husdyrgodkendelseslovens krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Forudsætningerne for tillægsgodkendelsen er de oplysninger, ansøger har givet i forbindelse med sagen, samt beregninger i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, jf. skema nummer 68840. Udgangspunktet for beregningerne er nudriften i den eksisterende godkendelse.

Denne tillægsgodkendelse berører kun de forhold, der ønskes ændret i forhold til den meddelte miljøgodkendelse. Da ændringerne udelukkende har betydning for arealerne er der ikke vurderet på ændringernes betydning for anlægsdelen jf. godkendelsen fra april 2012.

Årsproduktion

Der er ikke sket ændringer i antallet af dyr eller sammensætningen af dyr.

Beregningen af antal dyreenheder følger afsnit E på bilag 1 til Husdyrgødningsbekendtgørelsen (Bekg. nr. 853 af 30. juni 2014). Der er regnet med en årlig mælkeydelse på 7000 kg mælk (svarende til cirka 9.000 kg EKM) som i den tidligere godkendelse.

Dyreenhedsberegningen er uændret i forhold til den dyreenhedsberegning, der er anvendt i godkendelsen fra april 2012:

Dyreart	Antal	Dyreenheder (DE)
Malkekøer, Jersey	280	331,7
Kvier, 0-6 mdr., Jersey	83	16,5
Kvier, 6-24 mdr., Jersey	232	84,6
Tyrekalv, 25-145 kg, Jersey	4	0,4
Tyrekalv, 145-328 kg, Jersey	4	0,8
Årshest, <300 kg	3	0,6
I alt		435

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

På baggrund af ansøgningen og en vurdering af nitratklasser, fosforklasser, naturarealer m.v. er der her foretaget en vurdering af, om der er risiko for udvaskning af næringsstoffer fra udbringningsarealerne, der kan påvirke overfladevand og grundvand væsentligt samt om driften af arealerne kan påvirke beskyttede naturtyper væsentligt.

Ansøger har søgt om at ændre udbringningsarealet fra 133,4 ha (84,7 ha ejet og 48,7 ha forpagtet) til 192,8 ha (147,4 ha ejet og 45,4 ha forpagtet).

Ansøger har søgt om, at udbringe mere husdyrgødning på egne ejede og forpagtede arealer, samt at ændre andelen af efterafgrøder på bedriftsniveau. Ændringen kan ikke vurderes adskilt fra de arealer, der hidtil er omfattet af miljøgodkendelsen. En række vilkår (vilkår nr. 37, 38 og 39) fra miljøgodkendelsen fra 2012 bortfalder ved meddelelsen af denne tillægsgodkendelse. Ansøger er informeret om dette, og har frasagt sig retten til 8 års retsbeskyttelse på disse vilkår.

På den baggrund vurderer kommunen, at samtlige arealer tilhørende husdyrbruget skal indgå i vurderingen af miljøpåvirkningen.

Drift af husdyrbrugets arealer

Nedenstående tabel angiver ansøgers oplysninger om landbrugsjord til rådighed for ejendommen (Se bilag 1):

Udbringningsareal	Ansøgt produktion, ha
Ejet	147,4
Forpagtet	45,4
Aftale	460,6
I alt	654,4

Der er indgået forpagtningsaftaler og gylleaftaler med følgende lodsejere:

Forpagtning	Claus Ove Larsen, Rødmevej 25, 5771 Stenstrup	32,2 ha
Forpagtning	Bent Møller, Alpevej 25, 5771 Stenstrup	7,9 ha
Forpagtning	Søren Bilde, Præstevænget 2, 5771 Stenstrup	5,3 ha
Aftale	Klaus Christensen, Rårudvej 2, 5771 Stenstrup	43,7 ha
Aftale	Skjoldemose Gods, Rødmevej 45, 5771 Stenstrup	416,9 ha

I forhold til miljøgodkendelsen fra 2012 er der indkøbt 62,7 ha udbringningsareal, og lavet en ny forpagtningsaftale. 10,2 ha af den indkøbte jord var tidligere forpagtet. De nye arealer er vist på bilag 2.

I nedenstående tabel er vist oplysninger om de enkelte marker:

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
1-0	9,91	Nej	JB4	Nej	K6	K6	9,91	0,00	0,00	0,00	0,00	9,91	0,00	0,00	0,00
3-0	10,49	Nej	JB4	Nej	K6	K6	10,49	0,00	0,00	0,00	0,00	10,49	0,00	0,00	0,00
4-0	3,02	Ja	JB6	Nej	K6	K6	3,02	0,00	0,00	0,00	0,00	3,02	0,00	0,00	0,00
5-0	3,68	Ja	JB11	Nej	K6	K6	3,68	0,00	0,00	0,00	0,00	3,68	0,00	0,00	0,00
5-1	3,48	Ja	JB11	Nej	K6	K6	3,48	0,00	0,00	0,00	0,00	3,48	0,00	0,00	0,00
6-0	6,50	Ja	JB6	Nej	K6	K6	6,50	0,00	0,00	0,00	0,00	6,50	0,00	0,00	0,00
7-0	4,29	Nej	JB4	Nej	K6	K6	4,29	0,00	0,00	0,00	0,00	4,29	0,00	0,00	0,00
8-0	6,34	Nej	JB4	Nej	K6	K6	6,34	0,00	0,00	0,00	0,00	6,34	0,00	0,00	0,00
9-0	10,19	Ja	JB5	Nej	K6	K6	10,19	0,00	0,00	0,00	0,00	10,19	0,00	0,00	0,00
10-0	11,22	Ja	JB5	Nej	K6	K6	11,22	0,00	0,00	0,00	0,00	11,22	0,00	0,00	0,00
11-0	0,24	Ja	JB5	Nej	K6	K6	0,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,24	0,00	0,00	0,00
12-0	7,33	Ja	JB5	Nej	K6	K6	7,33	0,00	0,00	0,00	7,33*	7,33	0,00	0,00	0,00
14-0	11,63	Nej	JB4	Nej	K6	K6	11,63	0,00	0,00	0,00	0,00	11,63	0,00	0,00	0,00
14-1	0,61	Nej	JB4	Nej	K6	K6	0,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,61	0,00	0,00	0,00
14-2	0,38	Ja	JB4	Nej	K6	K6	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,00	0,00	0,00
15-0	1,85	Nej	JB4	Nej	K6	K6	1,85	0,00	0,00	0,00	1,85*	1,85	0,00	0,00	0,00
16-0	1,84	Nej	JB4	Nej	K6	K6	0,11	1,73	0,00	0,00	1,84*	1,84	0,00	0,00	0,00
17-0	1,61	Nej	JB4	Nej	K6	K6	0,00	1,61	0,00	0,00	1,61*	1,61	0,00	0,00	0,00
18-0	2,56	Nej	JB4	Nej	K6	K6	1,46	1,10	0,00	0,00	2,56*	2,56	0,00	0,00	0,00
19-0	0,50	Nej	JB4	Nej	K6	K6	0,00	0,50	0,00	0,00	0,50*	0,50	0,00	0,00	0,00
21-0	8,23	Ja	JB5	Nej	K6	K6	8,23	0,00	0,00	0,00	8,23*	8,23	0,00	0,00	0,00
22-0	5,55	Ja	JB5	Nej	K6	K6	5,55	0,00	0,00	0,00	5,55*	5,55	0,00	0,00	0,00
23-0	8,50	Ja	JB5	Nej	K6	K6	8,50	0,00	0,00	0,00	8,50*	8,50	0,00	0,00	0,00
24-0	5,40	Ja	JB5	Nej	K6	K6	5,40	0,00	0,00	0,00	5,40*	5,40	0,00	0,00	0,00
25-0	7,87	Ja	JB5	Nej	K6	K6	7,87	0,00	0,00	0,00	7,87*	7,87	0,00	0,00	0,00
27-0	3,54	Ja	JB5	Nej	K6	K6	3,54	0,00	0,00	0,00	0,00	3,54	0,00	0,00	0,00
27-1	1,76	Ja	JB5	Nej	K6	K6	1,76	0,00	0,00	0,00	0,00	1,76	0,00	0,00	0,00
28-0	14,29	Ja	JB5	Nej	K6	K6	12,40	1,89	0,00	0,00	14,29*	14,29	0,00	0,00	0,00
29-0	3,11	Ja	JB5	Nej	K6	K6	3,11	0,00	0,00	0,00	0,00	3,11	0,00	0,00	0,00
30-0	1,90	Ja	JB5	Nej	K6	K6	1,90	0,00	0,00	0,00	1,90*	1,90	0,00	0,00	0,00
31-0	4,72	Ja	JB5	Nej	K6	K6	4,72	0,00	0,00	0,00	0,00	4,72	0,00	0,00	0,00
32-0	22,55	Ja	JB5	Nej	K6	K6	22,55	0,00	0,00	0,00	22,55*	22,55	0,00	0,00	0,00
33-0	4,18	Ja	JB5	Nej	K6	K6	4,18	0,00	0,00	0,00	4,18*	4,18	0,00	0,00	0,00
34-0	0,44	Ja	JB5	Nej	K6	K6	0,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00
35-0	3,06	Ja	JB5	Nej	K6	K6	3,06	0,00	0,00	0,00	0,00	3,06	0,00	0,00	0,00
Total	192,75						185,93	6,82	0,00	0,00	94,16	192,75	0,00	0,00	0,00

Tabel 1. Diverse oplysninger om de ejede og forpagtede arealer (areal, dræn- og vandingsforhold, jordbundstype, sædskifte/referencesædskifte, placering inden for nitrat- og fosforklasser samt grundvandsfølsomme (nitratfølsomme) områder).

Gødningsproduktion og - håndtering

Der tildeles arealerne følgende typer og mængder af husdyrgødning:

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	6813,14	991,43	64,73	0,63
Kvæggylle	25122,22	3750,00	261,65	0
Total	31935,36	4741,43	326,38	0,63

Der udbringes husdyrgødning svarende til 1,7 DE/ha. Det svarer til harmonikravet på 1,7 DE/ha. Det er en anelse mere end værdien i den eksisterende miljøgodkendelse fra 2012 (1,69 DE/ha). Vilkåret revurderes dermed, og der stilles nedenstående vilkår. Dokumentationen vil skulle fremlægges i forbindelse med tilsyn, og gemmes i 5 år.

Dybstrøelse har en lavere kvælstofudnyttelse end gylle, og gylle kan derfor ikke uden dokumentation for N-udvaskningen erstattes med dybstrøelse. Der imod kan dybstrøelse erstattes med gylle uden negative konsekvenser for miljøet. Vilkår er derfor formuleret, så der er en begrænsning på, hvor stor en andel dybstrøelse, der må udbringes på arealerne.

Der er regnet med at afsætte 108 DE kvæggylle med et indhold på 10.370 kg N og 1.548 kg P. Aftale-arealerne er godkendt med Svendborg Kommunes miljøgodkendelser fra 7. december 2011 (Skjoldemose gods, Rødmevej 45), og den 2. april 2012 (Klaus Christensen, Rårupvej 2). Mængderne er indeholdt i godkendelserne.

Fastsættelse af vilkår:

Der må per planår (1/8-31/7) højst udbringes husdyrgødning fra 327 DE beregnet ud fra 261,7 DE kvæggylle og 65,4 DE dybstrøelse, svarende til 1,7 DE/ha per planår. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

Transport

For at komme til de nye marker 27-0, 27-1, 32-0, 33-0, 34-0 og 35-0, skal gyllen transporteres gennem Stenstrup og Kirkeby.

Kommunen vurderer, at for at mindske generne for de omkringboede skal gyllekørsler gennem Stenstrup og Kirkeby begrænses til hverdage.

Der er allerede stillet vilkår om dette i den oprindelige godkendelse, og er vist som vilkår 27 i bilag 4.

Sædskifte

Af ansøgningen fremgår det, at der anvendes et sædskifte svarende til referencesædskifte K6. K6-sædskiftet indeholder mindst 40 % græs eller kløvergræs og har et udvaskningsindeks på højst 92. Da der ikke er ændret på referencesædskiftet i

beregningsprogrammet fra Miljøstyrelsen, stilles der ikke vilkår med hensyn til sædskifte valg.

Påvirkning af naturområder

I det efterfølgende vurderes det, om der skal stilles særlige vilkår til udbringningen af husdyrgødning på arealer i nærheden af naturområder og/eller yngle- og rasteområder for en bilag IV-art. Vurderingen tager udgangspunkt i naturområdets målsætning, områdets kvælstoffølsomhed og afstand fra udbringningsarealerne.

Kommunen følger de retningslinjer, som Miljøstyrelsen har angivet for vurderingen af den konkrete påvirkning. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning vil der sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi, hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter. Kun i tilfælde med "worst case" tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha, vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil især være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning, typisk ved udbringning ovenpå afgrøden, men det kan også ske ved udbringning af kvæggylle indenfor 20 meter fra et naturområde, og svinegylle indenfor 10 m fra et naturområde.

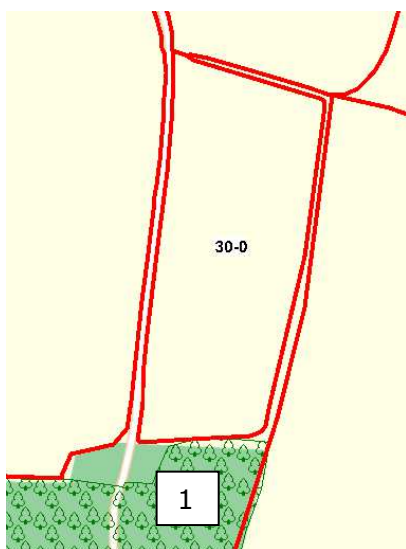
Da kun ca. 20 % af den udbragte husdyrgødning i den konkrete sag er dybstrøelse og ingen af udbringningsarealerne udgør over 100 ha, vurderer kommunen, at der kun vil være tale om et "worst case" tilfælde, hvor gylle udbringes under 20 m fra et naturområde.

I miljøgodkendelsen fra 2. april 2012 er der vurderet på udbringningen på naturområderne der var tilknyttet udbringningsarealerne. I dette tillæg vurderes derfor på de nye arealer.

Der er ingen kategori 1 og 2 natur i tilknytning til de nye arealer.

På bilag 3 er vist naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt potentielt ammoniak følsomme skove omkring de nye udbringningsarealer.

Mark nr. 30, 32 og 33 grænser op til en potentiel ammoniak følsom skov:

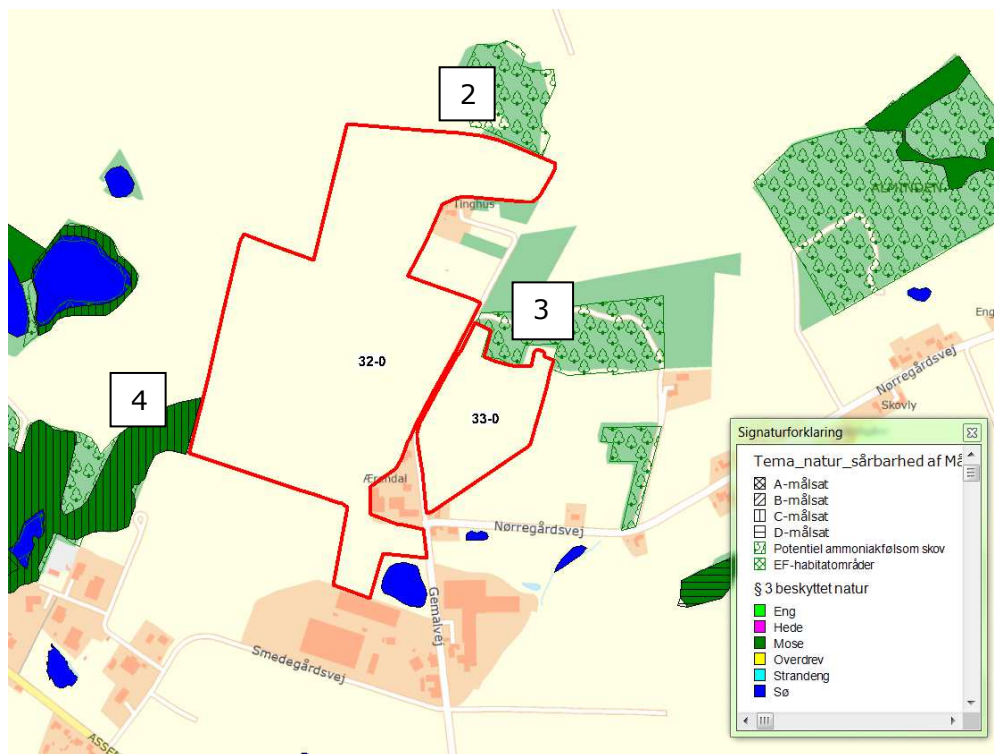
Naturområde 1:

Mark 31-0 grænser op til en potentielt ammoniakfølsom skov syd for marken. Skoven fremgår af historiske Original 1-kort, er derfor mere end 200 år gammel, og opfylder derved det kriterium, der er for ammoniakfølsom skov med hensyn til alder. Tålegrænsen for løvskov i tempererede egne er 10-20 kg N/ha/år. Da baggrundsbelastningen i området er på 15,0 kg N/ha/år, kan den nedre tålegrænse for skoven være overskredet.

Gennemsyn af flyfotos viser dog at løvskoven primært drives som produktionskov, og at store dele blev ryddet i slutningen af 90'erne. Svendborg Kommune vurderer derfor at skoven ikke har stor naturkvalitet. Skoven ligger ikke indenfor et Natura 2000 område og er ikke en stævningskov. Skoven kan være yngle-rasteområde for bilag IV-arten Hasselmus og forskellige flagermusearter. Det vurderes at en øget ammoniakpåvirkning vil ikke påvirke disse arter. Dette sammenholdt med at skoven ikke har hverken regional eller lokal kulturhistorisk eller rekreativ værdi, betyder at Svendborg Kommune vurderer, at skoven ikke er ammoniakfølsom nok til, at der er behov for at stille vilkår om bræmmer op til skovområdet

Naturområde 2:

Mark 32-0 grænser op til en potentielt ammoniakfølsom skov nord for marken. Skoven fremgår af historiske Original 1-kort, er derfor mere end 200 år gammel, og opfylder derved det kriterium, der er for ammoniakfølsom skov med hensyn til alder. Tålegrænsen for løvskov i tempererede egne er 10-20 kg N/ha/år. Da baggrundsbelastningen i området er på 15,0 kg N/ha/år, kan den nedre tålegrænse for skoven være overskredet. Skoven kan være yngle-rasteområde for bilag IV-arten Hasselmus og forskellige flagermusearter. Det vurderes at en øget ammoniakpåvirkning vil ikke påvirke disse arter. Gennemsyn af flyfotos viser at skoven bl.a. drives som produktionskov (en del af skoven var fældet i 1954 og 1977), bl.a. med flader med juletræer og andre nåltræer tættest på mark 32-0, og Svendborg Kommune vurderer, at skoven ikke har stor naturkvalitet. Skoven ligger ikke indenfor et Natura 2000 område og er ikke en stævningskov. Dette sammenholdt med at skoven ikke har hverken regional eller lokal kulturhistorisk eller rekreativ værdi, betyder at Svendborg Kommune vurderer, at skoven ikke er ammoniakfølsom nok til, at der er behov for at stille vilkår om bræmmer op til skovområdet.

Naturområde 3:

Mark 33-0 grænser op til en potentielt ammoniakfølsom skov nord for marken. Skoven fremgår af historiske Original 1-kort, er derfor mere end 200 år gammel, og opfylder derved det kriterium, der er for ammoniakfølsom skov med hensyn til alder. Tålegrænsen for løvskov i tempererede egne er 10-20 kg N/ha/år. Da baggrundsbelastningen i området er på 15,0 kg N/ha/år, kan den nedre tålegrænse for skoven være overskredet. Skoven kan være yngle-rasteområde for bilag IV-arten Hasselmus og forskellige flagermusearter. Det vurderes at en øget ammoniakpåvirkning vil ikke påvirke disse arter. Gennemsyn af flyfotos viser at skoven bl.a. drives som produktionsskov (store dele af skoven blev ryddet i 1950'erne og genplantet med hhv. gran og løvskov), og Svendborg Kommune vurderer, at skoven ikke har stor naturkvalitet. Skoven ligger ikke indenfor et Natura 2000 område og er ikke en stævningssskov. Dette sammenholdt med at skoven ikke har hverken regional eller lokal kulturhistorisk eller rekreativ værdi, betyder at Svendborg Kommune vurderer, at skoven ikke er ammoniakfølsom nok til, at der er behov for at stille vilkår om bræmmer op til skovområdet.

Naturområde 4:

Mark nr. 32 grænser desuden op til en C-målsat (naturområde af regional eller lokal betydning ifølge Kommuneplanen for 2009-21 for Svendborg Kommune) mose.

Der er en general baggrundsbelastning for området på 14,9 kg N/ha/år. Det vil sige at tålegrænsen ikke er overskredet med baggrundsbelastningen, og der stilles derfor ikke vilkår til udbringningen.

Der er ingen af udbringningsarealerne der er defineret som § 3 eller § 7 naturområder.

Det er i miljøstyrelsens ansøgningsystem ikke muligt at beregne ammoniakdepositionen til naturarealer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Kommunens vurdering er, at der i den konkrete sag ikke vil ske en væsentlig påvirkning af de nævnte arealer med ammoniak, idet:

1. Ifølge miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug, er virkningen ved at gyllen skal være nedbragt inden 6 timer (hvilket er et lovkrav ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen) af væsentlig betydning med hensyn til at nedbringe påvirkningen med ammoniak. Ifølge vejledningen, vil bidraget ligge langt under 1 kg N/ha/år - selv i en afstand af 20 m fra udbringningsarealet.
2. Baggrundsbelastningen overskrider ikke naturarealernes tålegrænse (gælder ikke ammoniakfølsom skov), og en eventuelt påvirkning på op til 1 kg N/ha/år, vil ikke overskride naturarealet tålegrænse heller.

Vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at udbringningen af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder, ammoniakfølsomme skove og naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og husdyrgodkendelseslovens § 7. Der skal derfor ikke stilles yderligere vilkår til driften af arealerne.

Påvirkning af søer og vandløb

Vurdering

Der er ingen af de nye udbringningsarealer, der har en hældning på mere end 6 grader ned mod sø eller vandløb, indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets eller søens øverste kant, og der stilles derfor ikke særlige vilkår til driften af arealer nær vandløb eller søer.

Kvælstof og fosfor til fjord og hav

Alle udbringningsarealerne ligger i oplandet til Nakkebølle Fjord, der afvander til Det Sydøstlige Øhav.

Den Centrale del af det Sydfynske Øhav er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (Ramsar-område, EF-habitatområde og EF-fuglebeskyttelsesområde). Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtiget til at sikre at genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper områderne er udpeget for. For Ramsarområdet er målsætningen endvidere, at beskyttelsen skal fremmes.

Det fremgår af habitatbekendtgørelsen (- bekendtgørelse for udpeging og administration af internationale beskyttelsesområder mv.), at før der kan træffes afgørelse, skal der foretages en vurdering af om et projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt. Det er væsentligt at påpege, at husdyrlovens definition af væsentlighed – svarende til lovens afskæringskriterier – ikke nødvendigvis er tilstrækkeligt til at sikre, at et habitatområde ikke påvirkes væsentligt. Det skal i vurderingen uden tvivl kunne fastslås, at der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning.

Miljøstyrelsen har i juni 2012 oplyst (helpdesk svar af 8/6 2012), at ændringer, som ikke øger husdyrgødningens indhold af N ab lager kan gennemføres uden en egentlig vurdering af påvirkningen af habitatområdet.

De nye ansøgte arealer afvander inddirekte til habitatområdet Det Sydfynske Øhav. På grund af den relative korte afstand fra kysten, og det forholdsvis lukkede vandområde er det kommunens vurdering, at det ikke kan udelukkes, at det internationale beskyttelsesområder i den Centrale del af det Sydfynske Øhav vil kunne blive påvirket af udvaskningen fra udbringningsarealerne.

Mængden af N og P ab lager er imidlertid uændret. Med baggrund i dette samt Miljøstyrelsens oplysninger om habitatvurderinger i relation til tillægsgodkendelser er det Svendborg Kommunes vurdering, at den ansøgte ændring om udskiftning af arealer ikke giver anledning til, at der skal gennemføres en egentlig habitatvurdering.

Det skal derfor udelukkende vurderes om husdyrgodkendelseslovens krav til henholdsvis nitratudvaskning og fosforoverskud kan overholdes.

Nitrat

Med udgangspunkt i ansøgningssystemets beregninger viser nedenstående tabel, hvor meget nitrat, der med den ansøgte produktion, udvaskes til rodzonen og efterfølgende udledes til fjord og hav.

	Ansøgt
Samlede kvælstof-produktion, kg N/år	42.305
Afsat til aftalearealer, kg N/år	10.370
Tilførsel til udbringningsarealer, kg N/år	31.935
Udvaskning fra rodzone, kg N/ha/år	47,2
Reduktionspotentiale, % (Gns. 0-50)	25
Udledning til vandområde, kg N/ha/år	35,4

I henhold til husdyrgodkendelseslovens krav til nitratklasse I, II og III må der kun udbringes hhv. 85 %, 65 %, 50 % husdyrgødning i forhold til harmonikravet. På arealerne udenfor nitratklasser kan der udbringes, hvad der svarer til harmonikravet.

Der ligger 6,82 ha indenfor nitratklasse I.

Udbringningen betragtes for hele bedriften, hvilket betyder, at der for den konkrete sag i gennemsnit på alle arealer må udbringes 99,5 % i forhold til harmonikravet, hvilket svarer

til, at der må udbringes 1,69 DE/ha. Udvaskningsberegningen i ansøgningsystemet viser, at den maksimalt tilladte udvaskning af kvælstof som følge deraf er 48,2 kg N/ha.

I forbindelse med at en del af markerne ligger indenfor Nitratfølsomme Indvindingsområder (NFI) har ansøger valgt at etablere ekstra efterafgrøder (2 % indenfor NFI). Med den valgte reduktion i den sammenhæng, opfyldes kravet til ovenstående maksimale udvaskning også.

Derved kan der udbringes 1,7 DE/ha, da udvaskningen af kvælstof som vist i tabellen er beregnet til 47,2 kg N/ha.

Beregningerne dokumenterer, at udvidelsen opfylder kravet til maksimalt tilladte kvælstofudvaskning.

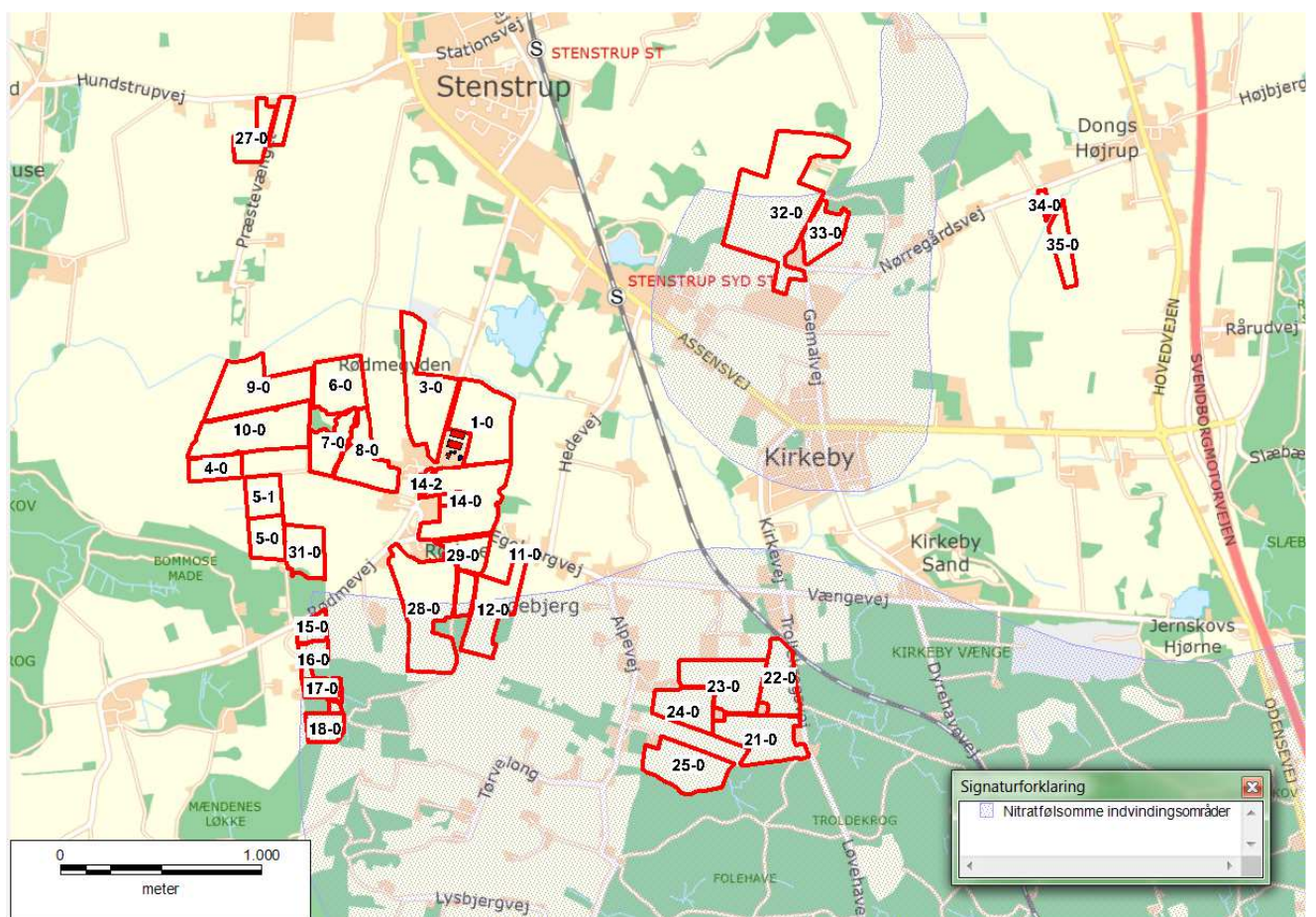
Kommunens vurdering

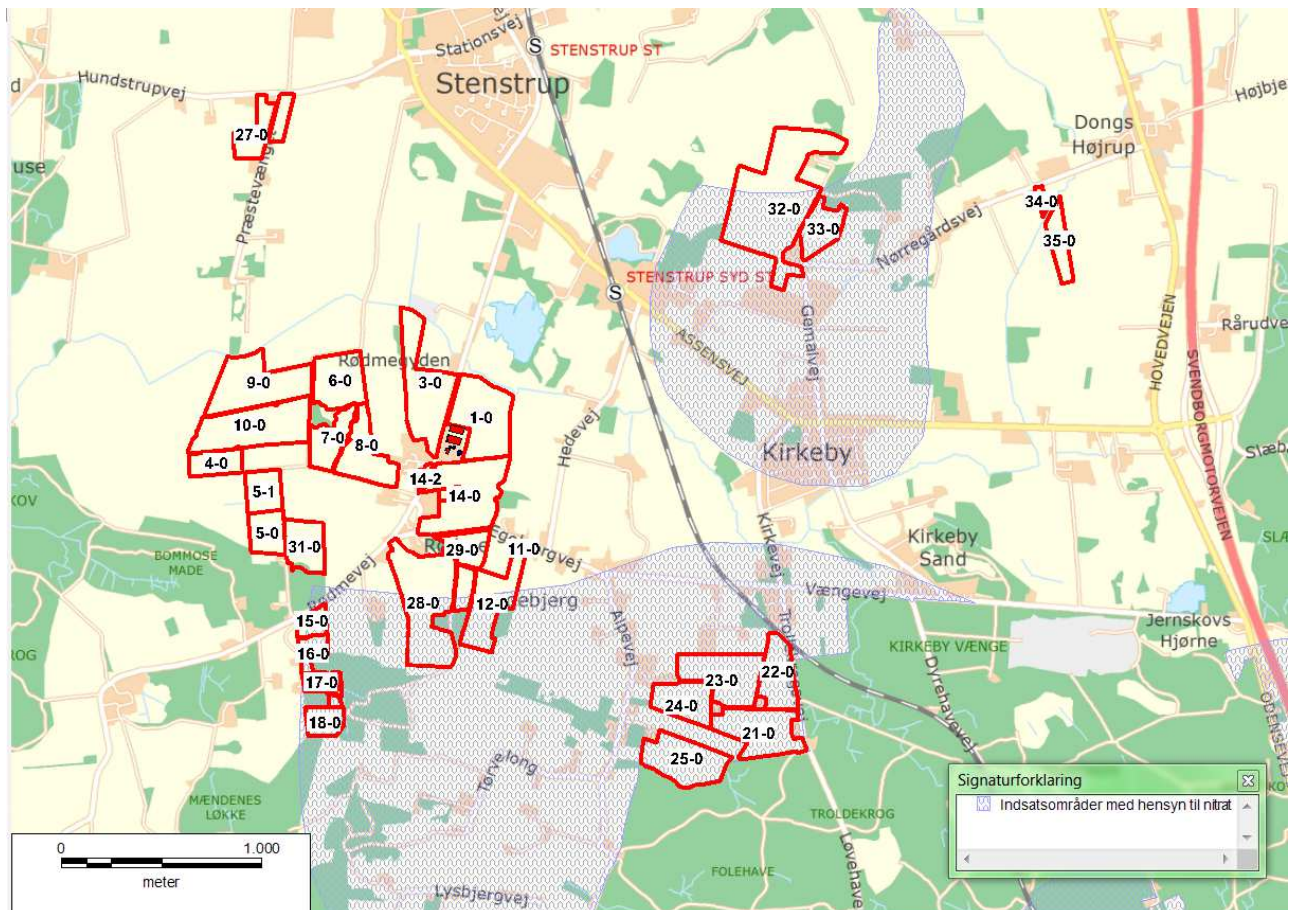
Beregninger i ansøgningsystemet viser, at husdyrlovens beskyttelsesniveau kan overholdes under forudsætning af, at antallet af efterafgrøder øges med 2 % ud over de lovpligtige efterafgrøder på marker indenfor NFI-områder.

Der stilles vilkår i overensstemmelse med ovenstående forudsætninger under afsnittet omkring Nitrat til grundvand. Dermed er det muligt, at der kan udbringes 1,7 DE/ha.

Påvirkning af grundvand

94,16 ha af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsområde og indsatsområder med hensyn til nitrat:

Indenfor disse arealer må nitratindholdet i vand fra rodzonen ikke øges hvis det er højere end 50 mg NO₃/l. Beregninger viser, at udvaskningen er større end 50 mg NO₃/l for en del af markerne. Beregninger i Miljøstyrelsens ansøgningssystem viser også, at nitratindholdet i vand fra rodzonen på disse marker ikke øges. Udvasningen fra rodzonen er på 58-61 mg NO₃/l.

Udvasningen fra rodzonen øges ikke fordi, der som gennemsnit på de arealer, hvor der er dele af NFI-områder, etableres 2 % ekstra efterafgrøde, for at sikre, at husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau til udvasningen overholdes.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at hvis disse tiltag ikke etableres vil udvasningen indenfor NFI-områder øges. Derfor stilles der vilkår om, at på arealer indenfor NFI-områder/indsatsområder, skal der etableres 2 % ekstra efterafgrøder. Der stilles også vilkår om, at antallet af ekstra efterafgrøder skal kunne dokumenteres på markniveau.

Konsulenten har via beregninger i ansøgningssystemet vist i fiktive skemaer nr. 73942 og 73943, at det er muligt at leve op til udvasningskravet på NFI -områderne og at der ikke sker merudvasning på marker beliggende i nitratklasse, ved kun at etablere de 2 % ekstra efterafgrøder på mark 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0, 19-0, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 28-0, 30-0, 32-0 og 33-0.

På baggrund af, at det i ansøgningssystemet, er dokumenteret, at udvasningen af nitrat fra rodzonen ikke øges, vurderer kommunen, at udbringning af husdyrgødning ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

Fastsættelse af vilkår:

På mark 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0, 19-0, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 28-0, 30-0, 32-0 og 33-0 skal der etableres 2 % efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Procentsatsen skal ses i forhold til de nævnte arealer på i alt 94,2 ha. Efterafgrøderne må ikke overføres til andre bedrifter.

Der skal på markerne 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0, 19-0, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 28-0, 30-0, 32-0 og 33-0 foreligge dokumentation for antal ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Dokumentationen skal kunne fremlægges ved tilsyn, og skal opbevares for de seneste 5 år.

Fosfor

Ifølge miljøportalens kortværk ligger ingen af de nye udbringningsarealer indenfor fosforfølsomt område. Jordene i den konkrete sag er drænedede lerjorde. Jordbundstypen er af ansøger vurderet til at være JB4-JB6.

Fakta om fosfortal:

Ved en positiv nettotilførsel af fosfor kan jorden mættes med fosfor og evnen til at binde fosfor falder. Jordens indhold af opløst fosfor – fosfor der reelt er tilgængeligt for planter men også for udvaskning – angives ved det såkaldte fosfortal (Pt). Ved fosfortal under 2 kan der opstå akut fosformangel, eller fosfor kan være begrænsende for udbyttet. Ved fosfortal mellem 3-4 er jordens indhold af opløst fosfor moderat, og er fosfortallet over 4, stiger risikoen for mætning af jorden, og dermed øges sandsynligheden for udvaskning af fosfor.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven reguleres fosforoverskud ved fosfortal over 4, og ved fosfortal over 6 skal der være fosforbalance på arealerne.

Nedenstående tabel angiver fordelingen af udbringningsarealerne på de forskellige fosforklasser.

Fosfor klasse	Beskrivelse	Antal ha i alt	Overskud i nudrift Kg P/ha/år	Tilladt overskud i ansøgt produktion Kg P/ha/år	I alt tilladt overskud Kg P/år
0	Pt<4 eller udrænet eller afvander ikke til fosforfølsomt område	192,75	1,1	0,8*	154,2
1	Pt 4-6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område				
2	Lavbundsareal, samt afvander til fosforfølsomt område				
3	Pt>6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område				
Ialt		192,75			154,2

* Jf. husdyrgodkendelsesloven må fosforoverskuddet ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for. I den konkrete sag er harmonikravet 1,69 DE/ha.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at der med den ansøgte produktion og de valgte sædskifter tilføres arealerne 24,6 kg P/ha/år jf. nedenstående tabel.

	Ansøgt
Samlede fosforproduktion, kg P/år	6.289
Afsat til aftaleareal, kg P/år	1.548
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/år	4.741
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/ha, år	24,6
Fraførsel med sædskifte, kg P/ha, år	23,8
Nettotilførsel, kg P/ha/år	0,8

Med udgangspunkt i husdyrgodkendelseslovens fastsatte krav, må der tilføres i alt 154 kg P/ha/år.

Som følge af at markerne ligger udenfor fosforfølsomme områder, vurderer Svendborg Kommune, at der ikke er risiko for at overskydende fosfor udvaskes til vandmiljøet. Det kan derfor godt tillades, at der tilføres arealerne mere fosfor end der fjernes med afgrøderne. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for. I den ansøgte produktion giver harmonireglerne mulighed for et fosforoverskud på maksimalt 0,8 kg/ha/år (beregnet i Miljøstyrelsens ansøgningssystem).

Der stilles derfor ikke vilkår omkring fosfor til arealerne.

Egenkontrol

Der er i forhold til nitrat til grundvand stillet et vilkår omkring dokumentation til 2 % ekstra efterafgrøder på en række marker. Dette vilkår er varslet via påbud.

Konklusion

Idet de lovpligtige og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Svendborg Kommune at ændringerne i arealdelen kan godkendes.

Udvidelsen vil ikke medføre en væsentlig genepåvirkning af naturområder omfattet af § 7 i loven, øvrige naturområder, Natura 2000 områder, grundvandet herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt udvaskning til overfladevand.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at udvidelsen ikke medfører en væsentlig påvirkning af miljøet, og den ansøgte ændring kan godkendes.

Høring

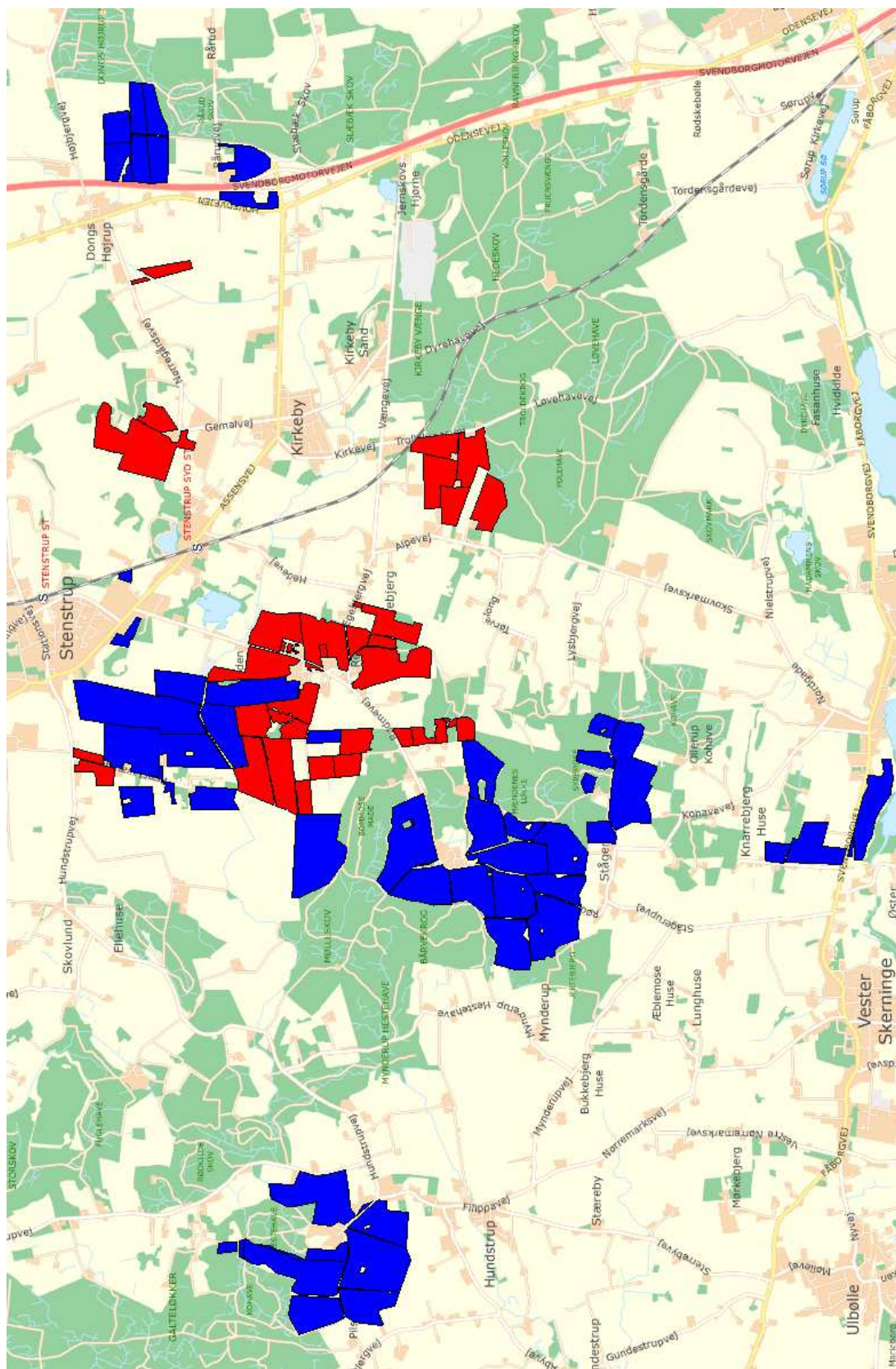
I forbindelse med sagsbehandlingen har 3 ejere af forpagtet jord og 2 ejere af aftalearealer været partshørt i tre uger. Der er i denne periode ikke indkommet bemærkninger.

Svendborg Kommune har vurderet, at det ikke er relevant at høre naboer, idet der ikke sker en ændring af besætningen.

BILAG

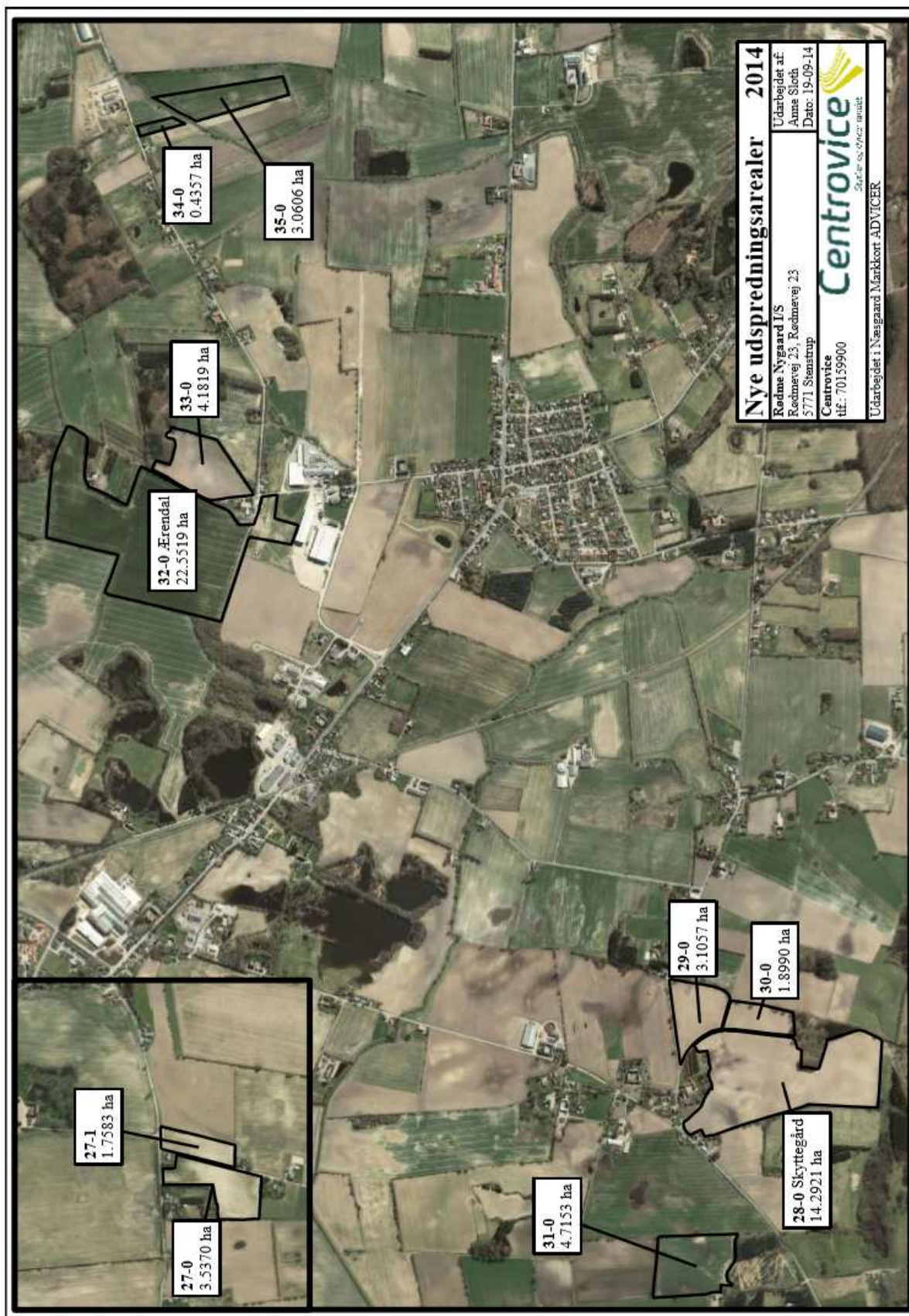
- Bilag 1. Oversigtskort med udbringningsarealer**
- Bilag 2. Nye udbringningsarealer**
- Bilag 3. Oversigt over naturområder omkring markerne.**
- Bilag 4. Samlet liste med vilkår, som er gældende for husdyrbruget og arealerne**

Bilag 1: Kort med oversigt over marker, hvor der udbringes husdyrgødning.

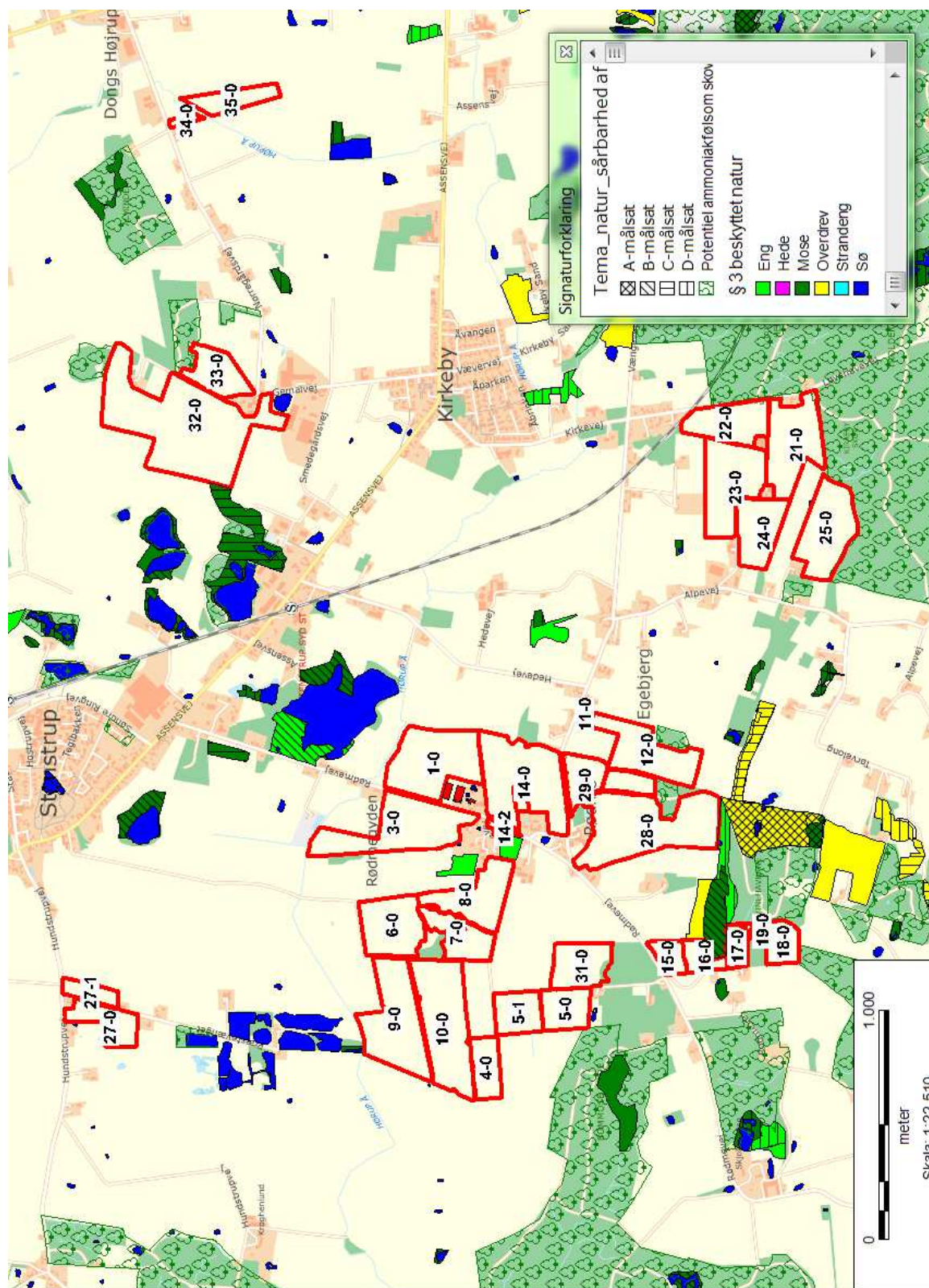
Marker markeret med rødt er ejede eller forpagtede arealer.
Marker markeret med blåt er aftalearealer.

Bilag 2: Nye udbringningsarealer

Bilag 3. oversigt over naturområder omkring markerne.

Bilag 4: Samlet liste med vilkår, som er gældende for husdyrbruget og arealerne

Vilkår der er streget ud (som i ~~streget ud~~), er ophævede vilkår i miljøgodkendelse fra 2. april 2012

Nye vilkår fra denne miljøgodkendelse er markeret med blå skriftfarve.

Vilkår markeret med * er meddelt ved påbud.

De 8 års retsbeskyttelse for vilkårene i den oprindelige godkendelse gælder fra den 2. april 2012 og dermed indtil 2. april 2020, hvorimod perioden for tillægget fra den 26. februar 2015 er gældende til den 26. februar 2023. Der er ikke retsbeskyttelse på vilkår meddelt som påbud.

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

1. Nybyggeri skal opføres som beskrevet og placeres som vist på bilag 1 og 2.
2. Ensilagepladsen bygges efter principper beskrevet i Landbrugets Byggeblad omkring Ensilageplads (arkivnr. 103.09-02).

Husdyrhold og staldanlæg.

3. Husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført på følgende måde:

Dyrehold	Stald-Type	Vægt/ydelse/ aldersgrænse	Antal årsdyr	Dyre- enheder
Årskøer, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	7.000 kg mælk	228	270,09
Årsko, jersey	Dybstrøelse	7.000 kg mælk	10	11,85
Årsko, jersey	Dybstrøelse	7.000 kg mælk	5	5,92
Årsko, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	7.000 kg mælk	22	26,06
Opdræt, jersey	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning skræbn. hver 2. Time	8 – 24 mdr.	194	73,08
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	2-6 mdr.	45	9,58
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	6-8 mdr.	30	7,76

Opdræt, jersey	Dybstrøelse	23-24 mdr.	8	3,80
Årsko, jersey	Dybstrøelse	7000 kg mælk	15	17,77
Opdræt, jersey	Dybstrøelse	0-2 mdr.	38	6,88
Hest	Dybstrøelse	< 300 kg	3	0,64
Tyrekalve, jersey	Dybstrøelse	25-145 kg	4	0,35
Ungtyr, jersey	Dybstrøelse	145 – 328 kg	4	0,78
Dyreenheder i alt				435

- Den samlede husdyrproduktion må ikke overstige 435 DE på årsplan.
- Inden for dette produktionsniveau tillades minimale afvigelser i ind- og afgangsvægt/afgangsalder, så længe det maksimale antal dyreenheder ikke overskrides.

Drift af staldanlæg

- I staldafsnit ST-48090 (ny ungdyrstald) skal der i gangarealet etableres faste, drænedede gulve med skraber, som vist på bilag 2.
- Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
- Gulvet skal være udført med ajlefløb.
- Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i staldafsnit ST-48090 (ny ungdyrstald) og ST-48068 (eksisterende kostald).
- Der skal hver dag foretages skrabbinger hver anden time på faste drænedede gulve i staldafsnit ST-48090 (ny ungdyrstald) og ST-48068 (eksisterende kostald). Skraberens vedligeholdelse skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Enhver form for driftsstop eller service skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 1 uge. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Oplag af olie

- Tanke til olieholdige produkter skal placeres på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag uden afløb, og med minimum 15 cm. opkanter eller opkanter svarende til at indholdet af den største beholder kan rummes i opsamlingskarret. Desuden skal beholder/tanke placeres overdækket, så der ikke er mulighed for at det regner på tanke/beholdere eller i opsamlingskarret.
- Der skal være monteret en afriverkobling mellem tank og slange
- Tankpistolen ikke kunne fastlåses under påfyldning.
- Håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af diesel, skal foregå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, som samtidig er dimensioneret til

tung trafik. Belægningen skal have fald mod midten, og påfyldningsslangen må ikke kunne nå ud over belægningen.

16. Der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal der findes opsugningsmateriale.
17. Spild af olie skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.
18. Senest den 2. april 2013 skal placeringen af diseltanken opfylde kravene i foregående vilkår.

Kemikalier

19. Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag, og uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.

Gødningsoptbevaring og -håndtering

20. Omrøring af gylle må ikke foregå på lørdage, søn- eller helligdage.
21. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke placeres nærmere end 300 m fra A og B-målsat natur jf. bilag 12 (mark 1-0, 3-0, 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0 og 19-0).

Driftsforstyrrelser og uheld

22. Beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte og placeringen af beredskabsplanen skal være let tilgængelig.
23. Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt og skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.

Lugt

24. Der skal etableres lugtreducerende tiltag, hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at produktionen giver anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende. Inden etablering skal tiltagene accepteres af tilsynsmyndigheden.

Med henblik på vurderingen af lugtbelastningen kan tilsynsmyndigheden stille krav om lugtmåling el. lign., dog maksimalt 1 gang pr. år. Inden målinger og beregninger foretages skal de godkendes af tilsynsmyndigheden.

Støj

25. Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes:

	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)			
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

26. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. Bekg. nr. 900 af 17. August 2011.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Transport

27. Der må ikke ske transport af gylle gennem Stenstrup, Kirkeby og Hundstrup i weekender og på helligdage.
28. Ved udskiftning af aftalearealer må der i weekender og på helligdage ikke transporteres gylle ad veje gennem landsbymæssig bebyggelse (byskilte), dog er større fordelingsveje undtaget.

Støv

29. Udenfor ejendommens areal må der ikke være støvgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.
30. Hvis der opstår væsentlige støvgener skal der foretages støvdæmpende tiltag f.eks. vanding af transportveje, eller ændret drift ved indblæsning af korn og foder. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

31. Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndigheden vurdering.
32. Hvis der opstår væsentlige lysgener skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

33. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet).

34. Hvor foder opbevares og håndteres skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Spildevand

35. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.

Affald

36. Både farligt og ikke farligt affald skal opbevares sådan, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand og overfladevand.

Drift af husdyrbrugets arealer

- ~~37. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 1,69 DE/ha per planår (1/8-31/7), og således, at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end i alt 20.190 kg N (beregnet med 2005/06 normtal) og 3.570 kg P (beregnet med 2008/09 normtal). Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.~~

- ~~37.a. Der må per planår (1/8-31/7) højest udbringes husdyrgødning fra 327 DE beregnet ud fra 261,7 DE kvæggylle og 65,4 DE dybstrøelse, svarende til 1,7 DE/ha per planår. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.~~

- ~~38. Af den samlede mængde husdyrgødning må dybstrøelse per planår (1/8-31/7) maksimalt udgøre 65 DE svarende til i alt 6.200 kg N (beregnet med 2005/2006 norm) og 1.060 kg P (beregnet med 2008/2009 norm).~~

Sædskifte

- ~~39. Der skal på bedriftens 134 ha ejede og forpagtede arealer etableres et sædskifte med ét af to alternativer, ved et dyretryk på mere end 0,85 DE/ha:~~

- ~~10,5 % ekstra efterafgrøder ud over det til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder, uanset om det generelle krav opfyldes vha. andre virkemidler i henhold til NaturErhvervstyrelsens regler eller overføres til andre år. De samme, generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for disse ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne eller andre generelle miljøkrav må dog ikke overføres til andre bedrifter.~~

eller

- ~~6 % reduktion af kvælstofnormen i forhold til NaturErhvervstyrelsens norm.~~
- ~~39.a. På mark 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0, 19-0, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 28-0, 30-0, 32-0 og 33-0 skal der etableres 2 % efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Procentsatsen skal ses i forhold til de nævnte arealer på i alt 94,2 ha. Efterafgrøderne må ikke overføres til andre bedrifter~~

Ophør af drift

40. Tilsynsmyndigheden skal straks orienteres, hvis driften ophører. Orienteringen skal være skriftlig og skal sendes til tilsynsmyndigheden så snart ændringen/ophøret indtræder.

41. Ved driftens ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Foranstaltningerne skal drøftes med og accepteres af tilsynsmyndigheden.

Egenkontrol og dokumentation

42. Ved tilsyn skal det kunne dokumenteres, at husdyrholdet ikke er større end det, der meddeles godkendelse til.
43. Dokumentationen for den udbragte mængde N og P fra husdyrgødning vil skulle fremlægges i forbindelse med tilsyn.
44. Der skal til hver en tid kunne forevises skriftlig dokumentation for gældende forpagtningsaftaler af minimum et års varighed.
45. Der skal til hver en tid kunne forevises skriftlig dokumentation for gældende aftalearealer af minimum et års varighed.
46. Der skal foreligge dokumentation for andelen af efterafgrøder i sædskiftet, eller den anvendte reduktion i NaturErhvervstyrelsens kvælstofnorm. Dokumentationen kan være i form af markplaner og gødningsplaner. Der skal anvendes normtal (for DE) svarende til dem der var gældende på godkendelsestidspunktet. Dokumentationen vil skulle fremlægges i forbindelse med tilsyn.
- * 46.a. Der skal på markerne 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0, 19-0, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 28-0, 30-0, 32-0 og 33-0 foreligge dokumentation for antal ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder.
47. Det årlige el- og vandforbrug skal dokumenteres. Det årlige vandforbrug skal måles med en godkendt måler.
48. Dokumentationen for ovennævnte vilkår (vilkår 42-47) skal opbevares i 5 år og kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.
49. Det skal registreres i driftsjournal, som skal opbevares i mindst 5 år og fremvises ved tilsyn, hvornår belægningen følgende steder er kontrolleret (mindst én gang årligt) for tæthed samt hvornår eventuelle utætheder er repareret (skal repareres straks):
- hvor olie opbevares og håndteres,
  - i kemikalierummet
  - på vaskepladsen
  - på møddingspladsen
  - i plansiloerne